دراماى رەباب هەوڵێكى هونەرى جوان بە پيشاندانى تراژيدياى كوردە فەيلييەكان ... ئەردەڵان عەبدوڵڵا

هەميشە زمانى هونەر لە هەموو زمانەكانى تر، كاريگەرتر و ئاسانترە، لەهەمانكاتيشدا دەتوانێت بچێتە هەموو ماڵەكەوەو كار لە هەست و نەستيان بكات. تراژيدياى كوردە فەيلييەكان يەكێكى ترە لە تاوانە دڕندەو نامرۆييەكانى رژێمى بەعسى سەدامى، سەرو مليۆنەك هاوڵاتى كورد، بە بڕيارێكى نامرۆڤانەى سەرۆك، لە شەو و رۆژێكدا لە ماڵ و حالى خۆيان دەردەكرێن و دەست بەسەر سەروەت و سامانيشياندا دەگيرێت و مامەڵەى تاوانبارى جەنگيان بە دەكرێت، ئەمەش لەكاتێدا ئەم خەڵكانە بچووكترين تاوانيان بەرامبەر بەم رژێمە نەكردووە، تاكە تاوانيان ئەوەيە كە كوردن و سەر بە مەزهەبى شيعەن، ئەمەش لە ديدى فاشيستە بەعسييەكانەوە گەورەترين تاوان بوو.
بەداخەوە ئەمەى كورد زۆر كەم هەوڵمانداوە كە ئەم تاوانە گەورەيەى بەعس بە جيهان بناسێنين، نەك ئەوە تەنانەت نەوەى نوێش زانيارى لە بارەى كێشەى كوردە فەيلييەكانييەوە نييە، ئەمەش دووبارە هەڵەيەكى گەورەى پارتە كوردييەكان و حكومەتى هەرێمە كە نەيتوانييوە چ لەرێگەى سيستەمى پەروەردە و چ لە رێگاى كتێب و چالاكى رۆشنبيرييەوە، نەوەى نوێ بە تاوانەكانى رژێمى سەداميان ئاشنا بكات، هەرئەمەش وايكردووە كە بەداخەوە بەشێكى نەوەى نوێ، نەك دژى رژێمى بەعس بن، بەڵكە هەندێكيشيان جۆرە سۆزێكيشيان بۆى هەيە.
لەماوەى پێشوودا بەبۆنەى مانگى رەمەزانەوە كەناڵە كورديى و عەرەبييەكانيش كۆمەڵێك درامايان پەخش كرد، يەكێك لەو درامايانە كە هەر لە سەرەتاوە سەيرم كرد و مايەى سەرنج بوو لام، زنجيرە دراماى " رەباب" بوو، كە كەناڵى كوردسات پەخشى دەكرد و كارى دۆبلاژى بۆ كرد بوو.

تراژدياى كوردە فەيلييەكان

زۆر نەتەوە لە رێگەى دراماى تەلەڤزيۆنى يان فيلمەوە هەوڵيانداوە باسى مێژوو يان تراژيدياكانى خۆيان بكەن، خەڵكێكى زۆر لە رێگەى

فیلمی ستالینگرادەوە ئاشنایی پاڵەوانێتی و قارەمانی گەلی رووسیا بوون لەکاتی جەنگی دووەمی جیهانیدا. خەڵکێکی زۆر لە رێگەی فیلمی عومەر موختار کە لە نواندنی ئەکتەری بەناوبانگی ئەمریکی "ئەنتۆنی کوین"بوو، ئاشنایەتیان بە خەباتی رەوای گەلی لیبیا پەیدا کردووە. جوولەکەکان لەرێگەی فیلمەوە توانییان جیهان بە تراژیدیاکانیان ئاشنا بکەن، لە هەمانکاتیشدا دڵڕەقیی و نامرۆڤی رژیمی هیتلەریشیان پیشانی جیهان داوە. بەداخەوە ئەمەی کورد لەمەدا دواکەوتووین و نەمانتوانییوە هونەرە جوانەکان بە ناسینی خۆمان بەکاربهێنین.

درامای رەباب باسی تراژیایدی کوردە فەیلییەکان، بەراستی ئەم درامایە بەشێوەیەکی هەقیقی باسی رووداوەکانی ژیانی خەڵکی بەتاوانی کوردە فەیلییەکان دەکات، کە چۆن بە بێئەوەی بزانن بۆچی و لەبەر چی، رژێم لە ماڵ و حاڵی خۆیان دەریان دەکات و ڕەوانەی سنووری ئێرانییان دەکات. بەراستی ئەم درامایە زۆر بە جوانی توانییویەتی مەبەستی سەرەکی دراماکە بگەیەنێتە دیدی بینەران، لەهەمانکاتیشدا دڕندەیی رژێمی بەعس پیشان بدات.

دڕندەیی رژێمی بەعسی فاشیستی

خاڵێکی گرنگی تر بەلای منەوە پیشاندانی رووی هەقیقی رژێمی بەعسی سەدامی بوو، بەداخەوە بەهۆی خراپی سیستەمی حوکمڕانی ئێستای کوردیی و چالاکی بەردەوامی بەعسییەکان، خەریکە دووبارە رووی قێزەون و خوێناوی بەعس لای نەوەی نوێ جوان دەکەن. ئەم درامایە هەوڵیداوە رووی هەقیقی رژێمی بەعس پیشان بدات، کە ڕژێمێکە لەسەر بنەمای ترس و تۆقاندن و پێشێلکردنی مافی مرۆق، دیکتاتۆری، گەندەڵی، ناهەقی و ستەمکاری دامەرزاوە. لە رێگەی ئەم درامایەوە، ئەمە زیندان و لەدان و تاوان و ئەشکنەجەدان و ستەمکاری دەبینن. هەروەها بەمان دەردەکەوێت کە ئەو ڕژێمە چەندە دوژمنی مافەکانی مرۆق و ئازادیی و دادپەروەری بووە. هەروەها چۆن سڵی نەکردۆتەوە لە ئەتکردنی شەرەف و نامووسی خەڵکیش. بەداخەوە ئێستا بەهۆی بڵاوبوونەوەی گەندەڵییەوە، خەڵکانێک وا هەست دەکەن، کە لە رژێمی بەعسیدا گەندەڵی نەبووە، بەڵام لە راستیدا لە سایەی رژێمی بەعسیشدا گەندەڵی زۆر هەبوو، بەڵام کەس نەیدەوێرا باسی لێوە بکات چونکە ئازادی نەبوو.

کورد و کوردستان

خاڵێکی جوان و سەرنجراکێشی تریش کەمایەی خۆشحاڵیم بوو،لەم

درامایەدا وێنەیەکی جوانی خەڵکی کورد و خاکی کوردستانی پیشانی بینەرانی داوە، ئەمەش گرنگە بەتایبەتی بۆ بینەری عەرەبی چونکە ماوەیەکی زۆر رژێمی بەعس کاری لەسەر ناشیرینکردنی کورد کردووە، هەروەها بەداخیشەوە هەڵەکانی حکومەتی هەرێم و هەندێک پارتی کوردی، وێنەی کوردی لای عەرەبی عیراقی ناشیرین کردبوو. بەڵام لەم درامایەدا ئەمە وێنەیەکی جوان و باشی کورد دەبینین. باسی رۆحی هاوکاریی و گیانفیدایی و میواندۆستی کورد دەکات، چۆن کوردەکان هەوڵی رزگارکردنی ئەو خەڵکانە دەدەن کە لە دەستی رژێمی بەعس دەکرد، کوردستان لەرێ دەبێتە پەناگەیەک بۆیان.
لە لایەکی ترەوە ئەم درامایە وێنەیەکی جوانی پێشمەرگەی پیشانداوە و وەکو خەڵکانی خەباتگێڕ پیشان دراون، ئەمەش شتێکی زۆرباش و گرنگە. لە کاتێکدا دراما تورکییەکان ماوەی چەندین ساڵە کار لەسەر ئەوە دەکەن، کە خەباتی گەلی کورد بە تیرۆریست پیشانی خەڵکی بدەن.
بەگشتیش وێنەی کورد لە دراما تورکییەکان زۆر ناشیرین کراوە، لە هەمووشی ناخۆشتر کەناڵە تیڤییەکانی لای خۆشمان سەرەیان بە ئەم دراما قێزەونانە گرتووە کە سووکایەتی بە کورد دەکەن.

درامایەکی تەواو خۆماڵی

لەم درامایەدا کۆمەڵێک ئەکتەری بەناوبانگ و بەتوانای عیراقی دەوریان تێدا گێڕاوەو هەمووشیان لەرووی نمایش و توانای هونەرییەوە، زۆر سەرکەوتووبون، بەتایبەتی ژنە ئەکتەری بەناوبانگی عیراقی " ئاسیا کەمال" هەروەها لە رووی سیناریۆشەوە، زۆر بەهێز بوو، کە لە لایەن سیناریست و هونەرمەندی عیراقی " باسل شبیب" نووسراوە. نووسەر هەوڵیداوە تاڕادەیەکی باش، باسی ژیانی کۆمەڵگەی عیراقی لەسایەی ڕژێمی بەعس بکات.
لەلایەکی ترەوە لەم درامایەدا تاقمی دەرهێنان و مۆنتاژ و تەنانەت موزیک و گۆرانیشەوە هەمووی عیراقیی بوون. ئەمەش سەرکەوتنێکی گەورەیە بۆ درامای عیراقی.
ئەمە سەدان بگرە هەزاران حکایەتی هەمەجۆرمان هەیە و هەروەها کۆمەڵێک ئەکتەری باش و سیانریستی باشمان هەیە، ئیتر چ پێویست دەکات هانا بۆ شتی دەرەکی بەرین.
لە هەمووشی گرنگتر لەم درامایەدا کۆمەڵێک ئەکتەری بەتوانای کوردیش تێیدا بەشدارن، لە ڕووی نمایش و توانای هونەرییەوە زۆر سەرکەوتووبون، ئەمەش مایەی خۆشحاڵییە.

دوا قسە

بەدڵنیایەوە ئەم درامایە جارێکی تر کۆمەڵگەی عیراقی بە ڕژێمی سەدامی بەعسی لەناوچوو ئاشنا کردەوە، بەداخەوە کێشە زۆرەکانی عیراق، خەریکە دووبارە ڕژێمی بەعس لای خەڵکی شیرین دەکاتەوەو تاوانە زۆرەکانی خەریکی لەبەرچاوی خەڵکی دەسڕێتەوە.

هەرچەندە ئەم درامایە ساڵی 2013 بەرهەم هاتووە، بەڵام بەداخەوە ئەمساڵ کراوەتە کوردی، لەکاتێکدا دەبوایە زۆر زووتر ئەم درامایە لە کەناڵە کوردییەکاندا پەخش بکرایە، بەڵام لەبەرئەوەی بەشیکی زۆری کەناڵە کوردییەکان خەریکی پەخشکردنی درامای تورکین، دەرفەتیان بۆ درامای ناوخۆیی نەماوە.

لەلایەکی ترەوە هیوادارم ئەم درامایە هانی ئەکتەر و نووسەر و کەناڵە کوردییەکان بدات، تاوەکو درامای زیاتر لەبارەی تراژیدیای کوردە فەیلییەکان و کارەساتەکانی تر بکەن، کە ڕژیمی بەعس بەسەر گەلی کوردا هێناویەتی. لەهەمانکاتیشدا داواکارم لە وەزارەتی رۆشنبیری، ڕێزلێنان و دەستخۆشییەک لە ستافی ئەم درامایە بکات، چونکە ئەمە لە ڕووی مەعنەوییەوە هانی هونەرمەندانی عیراق دەدات، کە لەمجۆرە کارانە بکەن.

لە کۆتاییدا دووبارە دەستخۆشی لە تەواوی ستافی ئەم درامایە دەکەم و هیوای کاری باشتریان بۆ دەخوازم. هەروەها وەرگێران و پەخشکردنی ئەم درامایەش لەکەناڵی کوردسات، مایەی دەستخۆشی لێکردنەوەو هیوادارم هەمیشە لەمجۆرە درامایەن پەخش بکەن.